

TA'LIMGA SUN'IY INTELLEKTNI JORIY ETISHNING SAMARALI AHAMIYATI

¹Soatova Shoxista Abdumusayevna, ²Farruxov Abdulatif Baxotiyor o'g'li

¹Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti, Ta'lim Menejmenti kafedrası
o'qituvchisi

²Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti, Ta'lim Menejment kafedrası 3-
bosqich talabasi

soatova78@inbox.ru

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10805548>

Annotatsiya. Maqolada asosiy e'tibor ham intellektual salohiyatni, ham ta'lim sifatini oshirish uchun ta'lim jarayonida sun'iy intellektni qo'llashga qaratilgan. Tez o'sishlar bilan ifodalangan hozirgi davrda har bir ta'lim faoliyati vaqt sur'ati bilan hamohang bo'lishi shart. Ta'lim sohasini rivojlantirishga qaratilgan g'oyalar qatorida sun'iy intellektning integratsiyasiga ham tegishli e'tibor berilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, mahorat, axborot, jarayon, dastur, raqamli fan, yangi, texnologiyalar.

Abstract. The article focuses on the use of artificial intelligence in the educational process to increase both intellectual potential and the quality of education. In today's era of rapid growth, every educational activity must be in sync with the pace of time. Among the ideas aimed at the development of the field of education, the integration of artificial intelligence is given due attention.

Keywords: education, skills, information, process, program, digital science, new, technologies.

Аннотация. В статье акцентируется внимание на использовании искусственного интеллекта в образовательном процессе для повышения как интеллектуального потенциала, так и качества образования. В сегодняшнюю эпоху быстрого роста каждая образовательная деятельность должна быть синхронизирована с темпом времени. Среди идей, направленных на развитие сферы образования, должное внимание уделяется интеграции искусственного интеллекта.

Ключевые слова: образование, навыки, информация, процесс, программа, цифровая наука, новые, технологии.

Bugungi kunda mamlakatimizda ta'lim sohasiga katta e'tibor qaratilmoqda. Tizimni takomillashtirish, jumladan, ta'lim tizimini yuqori standartlar va zamon talablariga moslashtirish uchun zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bo'yicha katta ishlar olib borilmoqda. Zamonaviy texnologiyalarni integratsiyalashuviga ko'maklashish, ta'lim tizimini yuksak talablarga moslashtirish, zamon talablarini qondirish kabi tizimni takomillashtirishga qaratilgan tadbirlarning amalga oshirilishini kuzatish orqali fikrimizni tasdiqlash mumkin.

O'rta va oliy ta'lim uchun sun'iy intellekt (AI) ilovalarini ishlab chiqish va joriy etish talabalarga fanlarni o'rganishga va o'qituvchilarga o'qitish usullarini ijobiy o'zgartirishga imkon beradi. AI ilovalari talabalar uchun individual o'rganishga ko'mak beradi va ta'limga yangidan yangi go'yalarni yaratishga ko'mak berishi mumkin. Sun'iy intellektning yana bir muhim xususiyati - bu aniq maqsadlarga eng yaxshi erishadigan harakatlarni baholash va amalga oshirish qobiliyati. Hozirgi vaqtda sun'iy intellekt turli vazifalarni bajarish uchun mo'ljallangan algoritmlar va dasturiy ta'minot tizimlarini o'z ichiga oladi.

Hozirgi texnologik davrida ta'lim sohasini takomillashtirish uchun xorij tajribasini o'rganish, ularni amaliyotga ijodiy yondashish, zamon talablari darajasida tatbiq etish bo'yicha loyihalar ishlab chiqilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2016-yil 29-dekabrda "2017-2021-yillarda umumta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ2707-son, "Umumta'lim tizimini boshqarishni tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, "Umumta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2017-yil 9-sentabrda PQ-3261-sonli qarorlari ana shunday sa'y-harakatlar sirasiga kiradi.

"Sun'iy intellekt" bo'yicha tadqiqot natijalari ushbu sohani tushunish, inson aqli sirlarini ochish va odamlarnikiga qiyoslanadigan yoki undan yuqori aql darajasiga ega mashinalarni yaratish masalasini hal qiladi. Intellektual jarayonlarni modellashtirishning asosiy qobiliyati - bu cheklangan so'zlar to'plamidan olingan ma'lum bir semantik ma'noga ega bo'lgan har qanday tilda tasvirlangan aqlning har qanday funksiyasini elektron raqamli kompyuterda bajarish qobiliyatidir. Bu jarayon inson va texnologik imkoniyatlarning yaqinlashishini o'z ichiga oladi, texnologiya inson sa'y-harakatlari o'rniga emas, balki birgalikda ishlaydi. Biz sun'iy intellekt tomon evolyutsiyani kuzatishimiz mumkin, bu odamlar o'rnini bosa olmaydi, lekin inson tafakkurini kuchaytiradi. Ushbu tizimni ta'lim sohasiga yo'naltirish uni takomillashtirish va raqamlashtirish uchun imkoniyatlar yaratadi. Ta'lim sohasidagi bugungi sa'y-harakatlar ham shu yo'nalishda ketmoqda.

1. Moslashuvchan ta'lim jarayonlarini takomillashtirish: AI ilovalari o'quvchilarning individual taraqqiyoti va o'rganish tezligiga qarab qiyinchilik darajasi va o'rganish tezligini moslashtiradigan adaptiv o'quv tizimlarini yaratish uchun ishlatilishi mumkin. Bu talabalarning faolligi va motivatsiyasini saqlab qolishga yordam beradi, shu bilan birga ular mavzularni mos qiyinchilik darajasida o'rganishlarini ta'minlaydi.

2. O'quv jarayoni davomida talabalarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash: AI ilovalari talabalarga chatbotlar kabi usullar orqali repetitorlik va maslahat xizmatlari kabi turli xil yordam ko'rsatishi mumkin. Misol uchun, sun'iy intellektga asoslangan chatbotlar akademik vazifalarga aloqador bo'lgan muammolari bilan kurashayotgan talabalarga istalgan vaqtda yordam ko'rsatishi mumkin. Bu xolatni inson misolida olsalak, ustozning vaqti yo'qligi va boshqa boshqa muammolar tufayli bu jarayon ancha chozilishi

3. Taxlil qilish. AIdan baholash va monitoring kabi vazifalarni soddalashtirishga ancha ko'mak beradi. Ya'ni o'quvchilarni imtihon natijalarini tekshirish va baholash kabi ishlarni su'niy intellektga yukaltiladi. Buning natijasida o'qituvchilarda dars berish va o'z ustida ko'proq ishlashga imkon beradi. Bu jarayon ta'lim sifat darajasini oshirishga katta yordam beradi.

4. Qo'shimcha materiallar bilan ishlash: AI orqali biz talim berish jarayonligini yanada kuchaytirishimiz mumkin. Masalan, har bir ta'lim muassalari uchun o'zini maxsus ilovasini ishlab chiqish va uni su'niy intellekt bilan integratsiya qilish mumkin. Bu o'z navbatida. Bu ilovaga uy vazifalar va undan tashqari qo'shimcha materilar yuklab boriladi. Undan tashqari, Buning su'niy intellekt bilan integratsiyasi tufayli, talabaning natijasi har doim taxlil qilib boriladi. Va bu orqali, su'niy intellekt tomonidan past o'zlashtirayotgan o'quvchiga qo'shimcha vazifa avtomatlashtirilgan ravishda beriladi.

Ushbu sa'y-harakatlar sun'iy intellektning ta'limni rivojlantirishdagi bebaho rolini ko'rsatadi. Innovatsiyalar va texnologiyalarni ta'limga integratsiyalashda davom etar ekanmiz, ta'lim kelajagini shakllantirishda sun'iy intellektning ahamiyatini tan olish zarur. Bu ta'lim sifati, foydalanish imkoniyati va samaradorligini oshirishda muhim vositaga aylandi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, ta'lim sohasida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va ta'lim sohasini ular bilan muvaffaqiyatli ravishda integratsiya qilishimiz zarurdir. Axborot texnologiyalari, insonlarni rivojlantirishda, ularning shaxsiy va professional rivojlanishlarida o'z o'rnini va ta'sirini ko'rsatishi, uning mustaqil malakani yaratishi va shakllantirishi, kasbiy mahoratini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Hozirgi kunda, ta'lim sohasiga katta e'tibor qaratilmoqda. Yoshlarni vaqtni mazmunli tashkil etish, turli ma'naviy-ma'rifatli ishlarni amalga oshirish va yoshlar bilan davra suhbatlari o'rniga tashkillashtirilgan ishlar jumlasidan foydalanish kabi muhim amalga oshirilmoqda. Jinoyat jarayonlariga va birinchi safar mavjud bo'lmagan turli huquqiy muammo, ota-onalarning tuyg'ulariga ega bo'lgan kunlik masalalar bilan turli huquqiy muammo, oilaviy aloqalarni mustahkamlash va boshqalar orasidagi munosabatlarni o'rganish, ta'lim sohasida katta e'tibor qaratilayotgan muammo va masalalar bo'lib kelmoqda. Biz hozirgi zamonning rivojlanayotgan ilm-fan jamiyatida yashaymiz, lekin yoshlarimiz zamon bilan ham urushmoqda. „Bu tuzumlar bir qancha turli hil bekorchi tarmoqlardan foydalanish bilan birga o'tkazilmoqda, bu esa bugungi yoshlarni ta'lim-tarbiya sohalariga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun, yoshlarni ta'lim sohasiga yo'naltirishimiz zarurdir. Bu sohani rivojlantirish va ta'lim sohasida sun'iy intellektni keng joriy etishimiz ta'lim sohasini davr talablariga moslashimiz kerak.

REFERENCES

1. N.A. Shermuxamedova, Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi. T. “Fan va texnologiya” nash, 2014, 403-407 betlar
2. Камилова Р.Ш. Абдулатипова М.А. искусственный интеллект // Опубликовано в 2013, Выпуск Май 2013, Экономические науки
3. Ayupov R.H., Tursunov S.Q. Raqamli texnologiyalar. O'quv qo'llanma. Toshkent: “Lesson Press” nashriyoti, 2023 yil. 464 bet.
4. Ways Artificial Intelligence Is Revolutionizing Education" by Bernard Marr, published in Forbes: <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2019/03/18/10-waysartificial-intelligence-is-revolutionizing-education/?sh=4b8c6b4b6f95>
5. “AI in education: The future is here” by Omer Perchik, published in The Next Web: <https://thenextweb.com/podium/2019/03/01/ai-in-education-the-future-ishere/>.
6. “How AI is changing education” by Mark Anderson, published in Education Technology: education/.